

Beroepscode Nederlandse gebaren- en schrijftolken

Begrippenlijst

- Auditief beperkten: dit zijn alle mensen die een auditieve beperking hebben (en mogelijk als gevolg daarvan een communicatieve beperking), met als voorbeelden (maar zich niet beperkend tot): vroegdoof/pre-linguaal doof, plotsdoof, laatdoof, doofblind of slechthorend.
- Klanten: dit zijn mensen die gebruik maken van de dienst van een gebaren- of schrijftolk. Dit betreft zowel mensen met een auditieve beperking als horende mensen.
- Gebaren- of schrijftolk: een gebaren- of schrijftolk maakt gesproken taal leesbaar. Een gebaren- of schrijftolk gebruikt hiervoor een Veyboard of Velotype Pro, dat is aangesloten op een computer (en eventueel beamer) en/of pen en papier.
- Gebarentolk: een gebarentolk vertaalt de gesproken taal naar de Nederlandse gebarentaal, Nederlands ondersteunt met gebaren of een tussenvorm.
- Tolkopdracht: dit is de situatie waarvoor een gebaren- of gebaren- of schrijftolk wordt aangevraagd.
- Tolktekst: dit is de te lezen tekst die weergegeven wordt tijdens een tolkopdracht. Indien slechts één auditief beperkte klant bij de tolkopdracht aanwezig is, bevat de tolktekst in principe niet de gesproken tekst van deze klant.
- Werkveld: Het werkveld van de gebaren- of gebaren- of schrijftolk strekt zich uit tot alle mogelijke situaties waarbij sprake is van communicatie tussen personen met en zonder auditieve beperking.

Artikel 1

De gebaren- of gebaren- of schrijftolk stelt zich op de hoogte van de wet- en regelgeving die in haar* werkveld van toepassing zijn en leeft deze na.

Artikel 2

Een gebaren- of schrijftolk stelt zichzelf, voordat zij een tolkopdracht aanneemt, de volgende vier vragen:

- Voldoet de aanvraag aan de functieomschrijving van een gebaren- of schrijftolk, zoals in de begrippenlijst is omschreven?
- Ben ik voor deze tolkopdracht voldoende deskundig?
- Beschik ik over voldoende vaardigheden om deze tolkopdracht uit te voeren?
- Kan ik met mijn persoonlijke, maatschappelijke en ethische opvattingen deze tolkopdracht uitvoeren?

Als de gebaren- of schrijftolk één van deze vier vragen ontkennend beantwoordt, dient zij de tolkopdracht te weigeren.

Artikel

3.1

De tolk informeert (nieuwe) klanten over de Beroepscode Gebaren- en schrijftolken en de tolkvoorzieningen in het algemeen.

3.2

De gebaren- of schrijftolk laat zien in haar gedrag dat zij de zelfstandigheid van de klant respecteert.

3.3

De gebaren- of schrijftolk heeft een professionele attitude richting klanten, waarbij gelijkwaardigheid het uitgangspunt is.

Artikel

4.1

De gebaren- of schrijftolk vervult de functie van gebaren- of schrijftolk zoals in de begrippenlijst is omschreven.

4.2

Tijdens de voorbereiding, de introductie en het tolkproces creëert de gebaren- of schrijftolk in overleg met de klant(en) randvoorwaarden voor optimale communicatie en uitoefening van haar werkzaamheden.

4.3

De gebaren- of schrijftolk maakt de gesproken boodschap leesbaar en doet dit naar eer en geweten.

4.4

De gebaren- of schrijftolk

- is neutraal qua uiterlijk;
- is geen deelnemer aan de situatie;
- houdt een gepaste afstand tot de klanten;
- reageert neutraal op de inhoud van de situatie;
- is zich bewust van haar eigen normen en waarden en voorkomt dat deze van invloed zijn op de tolktekst.

4.5

Indien tijdens de uitvoering van de tolkopdracht blijkt dat de gebaren- of schrijftolk niet vaardig en/of deskundig genoeg is of dat de tolkopdracht strijdig is met de persoonlijke, maatschappelijke en ethische opvattingen van de gebaren- of schrijftolk, dan communiceert zij dit onmiddellijk met de klanten en legt mogelijke oplossingen aan de klanten voor. Indien geen oplossing gevonden wordt, beëindigt de gebaren- of schrijftolk de uitvoering van de tolkopdracht.

4.6

De gebaren- of schrijftolk tolkt alleen indien de auditief beperkte klant (fysiek of virtueel) bij de tolkopdracht aanwezig is.

4.7

De gebaren- of schrijftolk overhandigt de tolktekst alleen op verzoek van klanten en slechts als alle partijen daarmee instemmen. Deze tekst is alleen bestemd voor persoonlijk gebruik en hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.

Artikel

5.1

De gebaren- of schrijftolk heeft zwijgplicht. Dit houdt in dat de gebaren- of schrijftolk alle informatie voorafgaand aan, tijdens en na de tolkopdracht vertrouwelijk behandelt. En indien artikel 4.7 niet van toepassing is, verwijdert de gebaren- of schrijftolk de tolktekst van de computer.

5.2

Wanneer de gebaren- of schrijftolk tijdens de beroepsuitoefening informatie krijgt waardoor zij een sterk vermoeden heeft dat het mentale en/of fysieke welzijn van mensen in gevaar kan komen, dan meldt zij aan de klant dat zij haar zwijgplicht doorbreekt en de betreffende informatie aan de daartoe aangewezen instanties meldt.

Artikel

6.1

De gebaren- of schrijftolk vraagt en geeft, indien gewenst, ondersteuning aan collega-tolken.

6.2

De gebaren- of schrijftolk geeft indien gewenst feedback aan collega-tolken en klanten.

(*overal waar "zij" of "haar" staat, kan ook "hij" of "zijn" gelezen worden)